

Porkkalan palautus vuoden 1956 alussa

Porkkalan tukikohdan viimeinen komentaja kenraaliluutnantti Serge Kabanov kutsui pääministeri Kekkonen tutustumaan Porkkalaan 24.1.1956, kaksi päivää ennen sovittua luovutushetkeä. Kabanov oli vuodesta 1919 suurvallan rannikopuolustuksen palveluksessa ollut ja vanhan meristrategisen ajattelun hyvin sisäistänyt upseeri. Hän tiesi, että vuodesta 1910 rakennetun Pietari Suuren merilinnoituksen ja samalla Suomenlahden sulkemiseen kiinteillä rannikkotykeillä tähdännyt aikakausi oli päättynyt, ja alkamassa oli uusi, ydinaseiden ja ohjusten aika.

Kekkoselle se oli ensimmäinen suora kosketus Neuvostoliiton sotilasstrategiaan, joka oli jo siirtymässä ydinasekauteen ja poikkesi siinä suhteessa täysin suomalaisesta puolustusajattelusta. Porkkalan palautus oli myös näyte taitavalla ulkopoliitikalla saavutettavasta menestyksestä, Paasikiven linjan lopullisesta läpimurrosta. Tästä asetelmasta seurasi lähivuosina sekä tarve pohtia uudelleen Suomen asemaa että myös kasvavia ristiriitoja uuden ulkopoliittisen ajattelun ja perinteisen suomalaisen puolustusajattelun välillä.

Porkkalan virallinen palautuspäivä 26.1.1956 osui keskelle presidentinvaaleja, sillä valitsijamiesten vaali oli jo pidetty ja varsinainen presidentinvaalipäivä lähestymässä parin viikon päästä. Maalaisliiton piirissä ryhdyttiin käyttämään termiä Paasikiven - Kekkonen linja korostamaan Kekkonen suuria ansioita palautukseen johtaneessa ulkopoliitikassa. Kekkonen vastustajat puolestaan eivät pitäneet Paasikiven nimen ja Porkkalan palautuksen käytöstä vaaliaseena.

Palautuspäivänä suomalaiset rajavartiojoukot marssivat Porkkalaan ja viimeiset neuvostoliittolaiset poistuivat. Alue pysyi pitkään suljettuna, ja sen tulevasta käytöstä vallitsi tuntevia erimielisyyksiä. Entisille asukkaille myönnettiin erityisoikeus saada maaomaisuutensa takaisin, mutta Obnäs (Upinniemi) ja sinne rakennetut sotilaslaitteet luovutettiin puolustusvoimille Helsingin laivastoasemaa varten.

Lähteenä mm: Jari Leskinen - Pekka Silvast, Suljettu aika. Porkkala Neuvostoliiton sotilaallisena tukikohtana vuosina 1944 - 1956 (2001), s. 322 - 327 ja Juhani Suomi, Kuningastie. Urho Kekkonen 1950 - 1956 (1990), s. 469 - 483.